



datum
23 september 2025

Betreft: Lezen in het mbo

Nieuwe Prinsengracht 89
1018 VR Amsterdam
020 623 05 66

info@lezen.nl
lezen.nl
KvK 41208274

Geachte lezer,

Nederland kampt met een leescrisis. Steeds meer jongeren verlaten het onderwijs zonder voldoende leesvaardigheid of leesplezier – met grote gevolgen voor hun kansen, studie en werk. Ook mbo-studenten lezen weinig en ervaren ‘leesvrees’. Voor hen is het mbo vaak de laatste kans om laaggeletterdheid te voorkomen en volwaardig mee te kunnen doen in de samenleving. Zonder stevige inzet op leesvaardigheid en -motivatie dreigen uitval en blijvende achterstand.

Het commissiedebat mbo op 1 oktober is het moment om door te pakken. Wij vragen u daarom in uw voorbereiding nadrukkelijk aandacht te besteden aan een aantal structurele verbeteringen die essentieel zijn voor de kwaliteit van het onderwijs én voor kansrijke deelname van mbo-studenten aan de samenleving.

Eerste stappen zijn gezet Belangrijke stappen zijn in gang gezet: nieuwe taaleisen en aanvullende eisen voor docenten (docenten maken immers het verschil), en de duurzame verankering van de bewezen effectieve interventie de Bibliotheek op school (dBos). In het mbo groeit dBos gestaag: inmiddels werken meer dan 100 onderwijsteams ermee. Dat is een stevige basis om verder te bouwen.

Onze oproep Om echt verschil te maken, zijn structurele keuzes nodig. Wij vragen u daarom de volgende punten in het commissiedebat mee te nemen:

- Boeken dichtbij studenten, via de Bibliotheek op school
- Gratis lidmaatschap van de openbare bibliotheek tot 26 jaar
- Dagelijks 15 tot 30 minuten lezen in het curriculum en op het rooster
- Verbind burgerschapsonderwijs met lezen
- Investeer in lezende docenten
- Pak het docententekort aan en draai bezuinigingen terug

Boeken dichtbij studenten Op veel mbo-scholen ontbreekt een goede boekencollectie; slechts de helft heeft er één. Via de Bibliotheek op school krijgen studenten toegang tot een actuele collectie en krijgen docenten steun van leesmediaconsulenten. Zo wordt lezen laagdrempelig en aantrekkelijk.

Gratis lidmaatschap tot 26 jaar Nu is de openbare bibliotheek gratis tot 18 jaar, terwijl juist mbo-studenten goede toegang tot boeken en digitale bronnen nodig hebben. Maak lidmaatschap gratis tot 26 jaar, zodat alle jongeren zich kunnen ontwikkelen.

Lezen in het curriculum Onderzoek laat zien dat dagelijks 15–30 minuten vrij lezen de leesvaardigheid aanzienlijk verbetert. Veranker lezen daarom structureel in het curriculum en rooster. De nieuwe taaleisen bieden hiervoor een stevige basis.

Verbind burgerschap en lezen Burgerschapsonderwijs vraagt om reflectie en dialoog. Lezen – fictie én non-fictie – biedt leerlingen verhalen en perspectieven om dat gesprek inhoud te geven. Zo versterken taalontwikkeling en burgerschap elkaar.

Investeer in lezende docenten Docenten zijn de sleutel. Een docent die zelf leest, motiveert studenten beter en weet wat werkt in de klas. Geef docenten daarom tijd, ruimte en professionalisering om lezen onderdeel van hun vak te maken.

Pak het docententekort aan Zonder voldoende bevoegde, goed opgeleide docenten blijven verbeteringen in basisvaardigheden beperkt. Investeer structureel in het wegwerken van het tekort, anders stukt elke inspanning voor leesonderwijs.

Draai bezuinigingen terug Bezuinigingen op onderwijs en onderzoek raken direct de aanpak van de leescrisis. Minder docenten en lerarenopleiders in hbo en wo betekent minder kwaliteit in het mbo. Minder taal- en literatuurwetenschappers betekent minder kennis en minder effectieve interventies. Juist nu is gedegen onderzoek naar lezen in het mbo cruciaal om te weten wat werkt. Extra bezuinigingen verdiepen de crisis en ondermijnen de basisvaardigheden van een hele generatie.

vervolg



Tot slot Lage basisvaardigheden vergroten de kans op uitval, belemmeren toegang tot werk en ondermijnen deelname aan de samenleving. Wij roepen u op om in het debat van 1 oktober de genoemde punten te steunen en structureel te investeren in leesbevordering in het mbo. Alleen zo doorbreken we de neerwaartse spiraal.

Wij gaan hierover graag met u in gesprek en rekenen op uw inzet in het commissiedebat.

Met vriendelijke groet,
Tamar van Gelder directeur-bestuurder

Stichting Lezen verzamelt en genereert kennis over (voor)lezen, leesbevordering, literatuureducatie en effectief leesonderwijs. Met die kennis verbindt, ondersteunt en activeert zij de organisaties en professionals die er samen voor zorgen dat kinderen en jongeren uitgroeien tot vaardige en gemotiveerde lezers.
#wieleestheefteengoedverhaal